

Nr 973

Av herr **Tobé**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 184, angående markförvärv för nya förläggnings- och övningsområden för Svea livgarde och Svea ingenjörregemente.*

(Lika lydande med motion nr 806 i Första kammaren)

I proposition nr 184 föreslås att nytt förläggningsområde skall anskaffas bl. a. för Svea livgarde, I 1. Försvarets fastighetsnämnd har förberett ärendet och därvid kommit till att I 1 bör förflyttas till ett område i Upplands-Bro kommun norr om Kungsängens samhälle. Här avses att förvärva ca 5 000 hektar mark. Utformningen av området säges ha skett med hänsynstagande såväl till de militära kraven som till föreliggande behov av mark för utvecklande av Kungsängens samhälle.

En viktig förutsättning för den föreslagna förläggningen synes ha varit möjligheten att utbygga Kungsängen från en tätort med nu ca 2 500 invånare till ett samhälle som enligt regionplanenämndens bedömande förutsättes komma upp i ett invånarantal av 25 000 till 30 000. De militära myndigheterna understryker kraftigt vikten av att den fasta personal som skall tjänstgöra här får tillgång till all möjlig samhällelig service av hög klass. Det talas om bostäder, skolor inklusive gymnasium, affärer, och annan allmän samhällelig service. Dit torde även höra områden för friluftsliv och rekreation.

Fastighetsnämnden anser det vara av synnerlig vikt att erforderligt planarbete och andra förberedelser sker med sikte på att den avsedda samhällsbildningen skall kunna komma i gång så snart som möjligt. Det anföres också att det är önskvärt att tillräckliga servicemöjligheter står till buds redan år 1969—1970, då utflyttningen beräknas äga rum.

Upplands-Bro kommun har i sitt yttrande framhållit de svårigheter som är förbundna med att kommunen har små resurser för planering och utbyggnad i nödig omfattning. Kommunen förutsätter därför att staten på allt sätt underlättar utbyggandet av den nödvändiga samhällsbildningen. Härom yttrar departementschefen att han förutsätter att de statliga myndigheterna söker underlätta den planerade utbyggnaden. Då departementschefen beräknar kostnaderna för utflyttningen uppföres en särskild summa, 65 miljoner kronor, för markförvärv och 300 miljoner kronor för de militära anordningarna. Däremot antydes ingenting om att delar av de kommunala kostnaderna med hänsyn till de särskilda omständigheterna kunde behöva fördelas mellan stat och kommun i ett uppbyggnadsskede. Det är svårt att nu ange vilka kommunala kostnader som skäligen borde

ankomma på staten, men i varje fall bör dit hänföras den direkta fördyring av samhällsapparaten som blir en följd av att samhället under kort tid måste anpassa sig till de nya förhållandena. Delar av det föreslagna övningsområdet var sålunda avsett att utnyttjas för bebyggelse. En ändring av dessa planer vållar såväl tidsutdräkt som kostnader. Goda förutsättningar för ett delat ekonomiskt ansvar för samhällsutbyggnaden synes föreligga, bl. a. av den anledningen att departementschefen anför att de värden som statsverket kan tillgodogöra sig vid en bortflyttning från Järvafältet väl torde uppväga de kostnader som förorsakas av flyttningen.

På grund av vad som här anförts synes det böra åligga den delegation som Kungl. Maj:t avser att tillsätta för att bl. a. reglera de olika frågor som kan uppkomma i samband med förflyttningen att även uppmärksamma de frågor beträffande den kommunala utbyggnaden som blir svåra att lösa vid Kungsängens utbyggnad. Måhända vore det riktigast att bilda en samarbetsdelegation med medlemmar från såväl stat som kommun.

Naturvårdsnämnden och Svenska naturskyddsföreningen liksom även länsstyrelsen och kommunen har i avgivna yttranden framhållit önskvärdheten av att områdena kring Granhammarsviken och Munkholmen bevaras för allmänhetens friluftsliv. Detta har avvisats av departementschefen med hänvisning till att områdena behövs för den militära verksamheten. Så till vida har de framförda önskemålen dock tillmötesgått som departementschefen nämner att avsikten är att övningsområdet i största möjliga utsträckning skall hållas tillgängligt för allmänheten, i likhet med vad som nu är fallet med Järvafältet, samt att den fortsatta planeringen skall inriktas på att delar av stränderna vid Granhammarsviken om möjligt helt skall göras tillgängliga för allmänheten. Genom tillskapandet av ett särskilt naturvårdsråd för övningsområdet torde behövlig kontakt mellan militära intressen och allmänhetens intressen kunna uppnås. Det måste dock framhållas vikten av att fritids- och naturvårdsintressena i möjligaste mån tillgodoses vid övningsområdets avgränsning och utnyttjande.

Endast om förutsättningar skapas för en harmonisk utbyggnad av Kungsängens samhälle och för allmänhetens utnyttjande av särskilt attraktiva delar av övningsområdet kan man med arméchefen tala om "en framsynt lösning ägnad att undanröja framtida konflikthanledningar mellan civil och militär verksamhet".

På grund av det här anförda får jag hemställa,

att riksdagen måtte besluta att vid behandlingen av proposition nr 184 beakta i motionen anförda synpunkter.

Stockholm den 12 november 1963

Erik Tobé